

Bruxelles, 1. travnja 2020.
REV2 – zamjenjuje obavijest od 23.
siječnja 2018.

OBAVIJEST SUDIONICIMA

POVLAČENJE UJEDINJENE KRALJEVINE I PRAVILA EU-A O GENETSKI MODIFICIRANIM ORGANIZMIMA

Ujedinjena Kraljevina napustila je Europsku uniju 1. veljače 2020. i postala „treća zemlja”¹. U Sporazumu o povlačenju² predviđeno je prijelazno razdoblje koje završava 31. prosinca 2020.³ Do tog se datuma pravo Unije u cijelosti primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini⁴.

Europska unija i Ujedinjena Kraljevina u prijelaznom će razdoblju voditi pregovore o sporazumu o novom partnerstvu, posebno o uspostavi područja slobodne trgovine. Međutim, nije izvjesno hoće li se takav sporazum sklopiti i stupiti na snagu na kraju prijelaznog razdoblja. U svakom slučaju, takvim će se sporazumom uspostaviti odnos koji će se u smislu uvjeta pristupa tržištu razlikovati od sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine na jedinstvenom tržištu,⁵ u carinskoj uniji i aranžmanima za PDV i trošarine.

Stoga se sve zainteresirane strane, a posebno gospodarski subjekti, podsjećaju na pravnu situaciju nakon isteka prijelaznog razdoblja (dio A u nastavku). U ovoj se obavijesti objašnjavaju i određene odredbe o razdvajanju iz Sporazuma o povlačenju (dio B u nastavku), kao i pravila koja će se nakon isteka prijelaznog razdoblja primjenjivati u Sjevernoj Irskoj (dio C u nastavku).

Savjet sudionicima:

Zbog posljedica navedenih u ovoj obavijesti, sudionicima se posebno savjetuje da:

- ¹ Treća zemlja je zemlja koja nije država članica Unije.
- ² Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 7.) („Sporazum o povlačenju”).
- ³ Prijelazno razdoblje moguće je prije 1. srpnja 2020. jedanput produljiti za najviše godinu dana ili dvije godine (članak 132. stavak 1. Sporazuma o povlačenju). Vlada Ujedinjene Kraljevine zasad je odbacila mogućnost takvog produljenja.
- ⁴ Uz određene iznimke iz članka 127. Sporazuma o povlačenju, od kojih ni jedna nije relevantna u kontekstu ove obavijesti.
- ⁵ Konkretno, sporazum o slobodnoj trgovini ne predviđa načela unutarnjeg tržišta (u području robe i usluga), kao što su uzajamno priznavanje, „načelo zemlje podrijetla” i usklađivanje. Sporazum o slobodnoj trgovini ne uklanja ni carinske formalnosti i kontrole, uključujući one koje se odnose na podrijetlo robe i njezine inpute, niti zabrane i ograničenja uvoza i izvoza.

- osiguraju poslovni nastan nositelja odobrenja (ili zastupnika) u Uniji ako to zahtijeva pravo Unije; te da
- prilagode distribucijske kanale kako bi se u obzir uzeli zahtjevi u pogledu uvoza.

Napomena:

Ova se obavijest ne odnosi na sljedeće:

- pravila EU-a o izvozu genetski modificiranih organizama⁶;
- pravo EU-a o hrani i hrani za životinje.

Za navedena područja pripremaju se ili su već objavljene druge obavijesti⁷.

A. PRAVNA SITUACIJA NAKON ISTEKA PRIJELAZNOG RAZDOBLJA

Nakon isteka prijelaznog razdoblja pravila EU-a u području genetski modificiranih organizama (GMO) prestat će se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu⁸. Najvažnije su posljedice toga sljedeće:

1. ZAHTJEVI U POGLEDU POSLOVNOG NASTANA ZA NOSITELJE ODOBRENJA I PODNOSITELJE ZAHTJEVA

U skladu s člankom 4. stavkom 6. Uredbe (EZ) br. 1829/2003 nositelji odobrenja ili njihovi predstavnici moraju imati poslovni nastan u Europskoj uniji. U skladu s točkom A.2. Priloga IV. Direktivi 2001/18/EZ, u zahtjevima za stavljanje na tržište genetski modificiranih organizama na temelju Direktive 2001/18/EZ mora se imenovati osoba odgovorna za stavljanje na tržište koja mora imati poslovni nastan u Europskoj uniji.

2. PODNOŠENJE ZAHTJEVA I OBAVIJESTI

Zahtjevi i obavijesti na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 i Direktive 2001/18/EZ mogu se podnijeti samo nadležnim tijelima država članica EU-a. Konkretno, poslovni subjekti trebali bi pažljivo uzeti u obzir očekivane rokove prije podnošenja svakog novog zahtjeva u kojem bi Ujedinjena Kraljevina djelovala kao država članica izvjestiteljica u skladu s Direktivom 2001/18/EZ.

⁶ Uredba (EZ) br. 1946/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama, SL L 287, 5.11.2003., str. 1.

⁷ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_hr

⁸ U pogledu primjenjivosti određenih odredbi prava EU-a o GMO-u u Sjevernoj Irskoj, vidjeti dio C ove obavijesti.

B. ODREĐENE ODREDBE O RAZDVAJANJU IZ SPORAZUMA O POVLAČENJU⁹

Člankom 41. stavkom 1. Sporazuma o povlačenju predviđeno je da se postojeća i pojedinačno prepoznatljiva roba (ovdje: genetski modificirana hrana i hrana za životinje) koja je zakonito stavljena na tržište u Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja može i dalje stavljati na raspolaganje na tržište Unije ili Ujedinjene Kraljevine i kretati se između ta dva tržišta dok ne stigne do krajnjega korisnika.

Gospodarski subjekt koji se poziva na tu odredbu snosi teret dokazivanja na temelju svih relevantnih dokumenata da je roba stavljena na tržište u Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja¹⁰.

Za potrebe tih odredbi, „stavljanje na tržište” znači prva isporuka robe za distribuciju, potrošnju ili uporabu na tržištu u okviru komercijalne djelatnosti, uz naknadu ili besplatno¹¹. „Isporuka robe za distribuciju, potrošnju ili uporabu” znači da je „postojeća i pojedinačno prepoznatljiva roba, nakon završetka faze proizvodnje, predmet pisanog ili usmenog sporazuma između dviju ili više pravnih ili fizičkih osoba o prijenosu vlasništva, bilo kojeg drugog prava intelektualnog vlasništva ili posjeda predmetne robe ili je predmet ponude pravnoj ili fizičkoj osobi ili osobama za sklapanje takvog sporazuma.”¹²

Primjer: Određena genetski modificirana hrana ili hrana za životinje koju je odobrila Komisija i koja je proizvedena u Uniji ili koju je u Uniju iz treće zemlje uveo trgovac na veliko s poslovnim nastanom u Uniji prije isteka prijelaznog razdoblja može se i dalje uvoziti u Ujedinjenu Kraljevinu na temelju odobrenja Unije.

C. MJERODAVNA PRAVILA U SJEVERNOJ IRSKOJ NAKON ISTEKA PRIJELAZNOG RAZDOBLJA

Nakon isteka prijelaznog razdoblja primjenjuje se Protokol o Irskoj / Sjevernoj Irskoj¹³. Protokol o Irskoj / Sjevernoj Irskoj podliježe periodičnoj suglasnosti Zakonodavne skupštine Sjeverne Irske, a početno razdoblje primjene traje četiri godine po isteku prijelaznog razdoblja¹⁴.

U skladu s Protokolom o Irskoj / Sjevernoj Irskoj, određene odredbe prava Unije primjenjuju se i *na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom*

⁹ Ako se određena hrana ili hrana za životinje drži u EU-u, prije isteka prijelaznog razdoblja s ciljem prodaje, uključujući ponudu za prodaju ili svaki drugi oblik prijenosa, bez obzira na to je li besplatan ili nije, te „zalihe” hrane mogu se prodavati, distribuirati ili prenositi u EU-u nakon isteka prijelaznog razdoblja (vidjeti definiciju u članku 3. stavku 8. Uredbe (EZ) br. 178/2002: „stavljanje na tržište” znači držanje hrane ili hrane za životinje s ciljem prodaje, uključujući ponudu za prodaju ili svaki drugi oblik prijenosa, bez obzira na to je li besplatan ili nije, te prodaju, distribuciju i druge oblike prijenosa kao takve;”).

¹⁰ Članak 42. Sporazuma o povlačenju.

¹¹ Članak 40. točke (a) i (b) Sporazuma o povlačenju.

¹² Članak 40. točka (c) Sporazuma o povlačenju.

¹³ Članak 185. Sporazuma o povlačenju.

¹⁴ Članak 18. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

Irskom. Njime se predviđa i da se, u mjeri u kojoj se pravila EU-a primjenjuju *na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom*, Sjeverna Irska izjednačava s državom članicom¹⁵.

U Protokolu o Irskoj / Sjevernoj Irskoj predviđeno je da se određeni propisi u području genetski modificiranih organizama primjenjuju „*na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom*”¹⁶.

To znači da se smatra da upućivanja na Uniju u dijelu A i dijelu B ove Obavijesti uključuju Sjevernu Irsku, a da se upućivanja na Ujedinjenu Kraljevinu odnose samo na Veliku Britaniju.

Konkretno, to među ostalim znači sljedeće:

- genetski modificirani organizmi i genetski modificirana hrana i hrana za životinje stavljeni na tržište u Sjevernoj Irskoj ili uvedeni u okoliš u Sjevernoj Irskoj moraju biti u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003, Uredbom (EZ) br. 1830/2003 i dijelom C Direktive 2001/18/EZ;
- genetski modificirani organizmi i genetski modificirana hrana i hrana za životinje koji se otpremaju iz Sjeverne Irske u Uniju nisu uvoz;
- genetski modificirani organizmi i genetski modificirana hrana i hrana za životinje koji se otpremaju iz Velike Britanije u Sjevernu Irsku jesu uvoz;
- nositelj odobrenja / podnositelj zahtjeva s poslovnim nastanom u Sjevernoj Irskoj mora ispunjavati zahtjeve prava Unije u pogledu poslovnog nastana (vidjeti prethodni odjeljak A);
- Ujedinjena Kraljevina u vezi sa Sjevernom Irskom može se pozvati na ograničenja područja primjene iz članaka 26.b i 26.c Direktive 2001/18/EZ.

Međutim, Protokolom o Irskoj / Sjevernoj Irskoj isključuje se mogućnost da Ujedinjena Kraljevina u vezi sa Sjevernom Irskom

- sudjeluje u donošenju odluka u Uniji¹⁷;
- pokreće postupke prigovora, zaštitne ili arbitražne postupke u mjeri u kojoj se ti postupci odnose na propise, norme, ocjene, registracije, potvrde, odobrenja i ovlaštenja koja su izdala ili provela nadležna tijela država članica EU-a;¹⁸
- djeluje kao vodeće tijelo za procjene, ispitivanja i odobrenja¹⁹;

¹⁵ Članak 7. stavak 1. Sporazuma o povlačenju u vezi s člankom 13. stavkom 1. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

¹⁶ Članak 5. stavak 4. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj i odjeljak 35. Priloga 2. tom protokolu.

¹⁷ Ako je potrebna razmjena informacija ili uzajamno savjetovanje, odvijat će se u okviru zajedničke savjetodavne radne skupine uspostavljene u skladu s člankom 15. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

¹⁸ Članak 7. stavak 3. peti podstavak Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

¹⁹ Članak 13. stavak 6. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

- poziva se na načelo zemlje podrijetla ili uzajamno priznavanje za proizvode koji se zakonito stavljaju na tržište u Sjevernoj Irskoj;²⁰.

Konkretno, to među ostalim znači sljedeće:

- Ujedinjena Kraljevina u vezi sa Sjevernom Irskom ne može se pozivati na zaštitne klauzule²¹ ili obrazložene prigovore²²;
- Ujedinjena Kraljevina u vezi sa Sjevernom Irskom ne može zatražiti mišljenja na temelju članka 10. i 22. Uredbe (EZ) br. 1829/2003²³;
- Ujedinjena Kraljevina u vezi sa Sjevernom Irskom ne može djelovati kao obaviješteno tijelo²⁴ ni provoditi procjene rizika u skladu s člankom 6. stavkom 3. točkom (c) Uredbe (EZ) br. 1829/2003²⁵;
- Ujedinjena Kraljevina u vezi sa Sjevernom Irskom ne može osnovati referentni laboratorij kako je predviđeno pravom Unije²⁶.

Na internetskim stranicama Komisije o pravilima EU-a o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje i namjernom uvođenju genetski modificiranih organizama u okoliš (https://ec.europa.eu/food/plant/gmo/legislation_en) dostupne su opće informacije o zakonodavstvu Unije koje se primjenjuje na genetski modificiranu hranu i hranu za životinje.

Te će se stranice prema potrebi ažurirati.

Europska komisija
Glavna uprava za zdravlje i sigurnost hrane

²⁰ Članak 7. stavak 3. prvi podstavak Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

²¹ Usp. članak 23. Direktive 2001/18.

²² Usp. članak 15. Direktive 2001/18/EZ.

²³ Usp. odjeljak 35. Priloga 2. Protokolu o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

²⁴ Usp. članak 13. Direktive 2001/18/EZ.

²⁵ Članak 13. stavak 6. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

²⁶ Usp. odjeljak 35. Priloga 2. Protokolu o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.